

Kmečka trgovina

Zopet važna trgovinska pogajanja z inozemstvom

Naša vlada se neumorno trudi, da bi našla za naše poljske pridelke, za živino in les ter za rudarske proizvode čim več odjemalcev v inozemstvu, dosedanje trgovske stike z inozemskimi državami pa bi izboljšala. V ta namen se je sestala v Beogradu jugoslovansko-nemška komisija, ki proučuje medsebojno izvozno trgovino obeh držav ter skuša najti pota, da bi se ti trgovski stiki še poglobili in izboljšali. Še ta mesec se bo sestala v Rimu mešani jugoslovansko-italijanski odbor, ki bo pregledal sedanje stanje trgovine med obema državama. Končno pa se bodo pričela prihodnji mesec jugoslovansko-madžarska trgovinska pogajanja, pri katerih se bo razpravljalo o izboljšanju našega izvoza na Madžarsko. Za naše slovenske kraje bi bilo važno predvsem izboljšanje našega lesnega izvoza.

Izvoz konj iz Slovenije

Zadnji dve leti se je izvozilo veliko konj iz Slovenije, kar je povzročilo dvig konjskih cen ter je napravilo konjerejo zopet dobičkanosno. Posledica tega je večje zanimanje za rejo dobrih konj pri naših kmetovalcih, kar zopet paspešuje država, ki bo poleg kobilarne v Ponovičah ustanovila v kratkem še veliko žrebcarno na Štajerskem, najbrž pri Pragerskem.

V letu 1937 je bilo skozi obmejne veterinarske postaje v Sloveniji izvoženih konj: v Avstrijo 155 žrebcev, 140 kobil in 286 mrazlokrvnih konj-križancev. V Nemčijo 8 kobil. V Italijo 27 kobil in 26 konj. V Avstrijo je bilo izvoženih tudi 559 klavnih konj. V času od 1. januarja 1938 do dne 30. septembra 1938 je bilo skozi slovenske obmejne postaje izvoženih v Avstrijo 56 žrebcev, 95 kobil in 238 mrazlokrvnih konj-križancev. Poleg tega je bilo v Avstrijo izvoženih še 83 klavnih konj. V tem izkazu niso upoštevani konji, ki se prodajajo posebno iz štajerskih okrajev v Čakovcu in Prelogu. Ta dva kraja sta glavna izvozna centra za izvoz mrazlokrvnih konj v inozemstvo.

Vino

Trgatev je sedaj končana po vsej Sloveniji. Oni vinogradniki, ki so čakali do zadnjega, so dosegli izborni rezultat: njihovi mošči imajo 24—25 stopinj sladkorja. Povprečno pač ima letošnji pridelek 18 stopinj, kar je vsekakor lepo. Po količini imamo letos boljše srednjo letino, vsekakor pa za 100% boljše od lanske. Trgovina z vinskimi mošči se še lepo razvija. V prednosti so seveda vinogradniki, ki so pozno brali. Dobri mošči se prodajajo sedaj že po 5—6 din liter. Starega vina se sedaj skoraj že ne dobi, pa je tudi povpraševanje manjše, kakor je bilo pred trgatvijo. Dobro je za naše vinogradnike, ker ima novo vino tudi v Banatu in Dalmaciji razmeroma visoko ceno.

Hmelj

Naše hmeljarje bo zanimal sedaj položaj hmeljarstva na Češkem. Po novi razmejitvi je pripadlo Nemčiji veliko hmeljskih nasadov, med njimi znana okoliša Ustek in polovica Zátca. Češka je imela poprej 11.385 ha hmeljskih nasadov ter je pridelala 120.000 stotov hmelja, po novi razmejitvi pa bo imela še 5000 ha s pridelkom 50.000 stotov.

Na našem hmeljskem tržišču je trajalo živahno zanimanje in povpraševanje za naš letošnji pridelek tudi v preteklem tednu nespremenjeno dalje in je ponovno prišlo do večjih zaključkov. Cene so se nadalje učvrstile ter se je za boljše in najboljše blago splošno plačevalo 30—31 din za kg, izjemoma pa tudi že nekaj več. Sicer pa so se zaloge v prvi roki že zelo skrčile in bodo znašale le še nekaj sto stotov.

Goveja živina

Slinavka in parkljevka, ki je začela že ponehavati, je zadnje dni zopet nastopila v nekaterih dosedaj neokuženih krajih. Posledica so zopet nove sejsne zapore in nove stroge odredbe, ki pa vendar popolnoma ne zaležejo, ker se jih kmetovalci ne držijo. Pravijo, da bo šele huda zima s snegom zatrla to usodno kugo, ki je povzročila našim živinorejcem toliko zla. Zaradi tega je tudi težko določati sedaj pravilne živinske cene, ker v celih okrajih ni sejmov. Po zadnjih sejmskih in uradnih poročilih so bile cene sledeče: Kranj. Po prenehanju živinske kuge je bil v Kra-

nju prvi živinski sejem 17. oktobra. Cene so bile sledeče: voli 6.25, 5.75 in 5 din, telice 6.25, 5.75 in 5 din, krave 5.50, 5 in 4.50 din, teleta 8 in 7 din. — Ljubljana: voli 6, 5.50 in 4.50 din, telice 6, 5.50 in 4.50 din, krave 5.50, 4 in 2.50—3 din, teleta 8 in 7 din. — Rajhenburg: voli 5—6 din, krave 3.50—4 din, junci in junice 4—4.50 din. — St. Vid pri Stični: voli 5.50 din, teleta 7—8 din, krave plemenske 4 din, klavne 3 din, telice plemenske 4, klavne 5 din, bik 3.50—5 din.

Sejem plemenske živine v Mengšu

Na sejmu je bilo pripeljanih 28 plemenskih bikov v starosti od enega do dveh let. Ocenjevalna komisija jih je ocenila in določila po sledečih cenah: odlično I. vrste kg žive teže 10 din, prav dobre I. vrste kg žive teže 9—10 din, II. vrste kg po 7.50—9 din, III. vrste 6—7.50 din. Za prvo-vrstne živali je bilo živahno zanimanje in so jih pokupile živinorejske zadrage. Od lanskega sejma se je pokazal razvojni napredek tako v kakovosti živali in v zanimanju živinorejcev.

Svinje

Ostra zapora po slinavki in parkljevki okuženih okrajev je povzročila tudi v trgovini s svinjami čuden položaj. Mariborski svinjski sejem se še par mesecev ne vrši, dasi je bil za svinjsko trgovino in cene najmerodajnejši. Samo v Ptujju še imajo redne svinjske sejme. Zaradi pomanjkanja sejmov se je zelo dvignila cena mladim svinjam za rejo, ki jih kupujejo po mestih mali ljudje, da jih čez zimo spitaajo. Ti mali rejci po mestih so pri nas najvažnejši odjemalci rejnih svinj; dosedaj so jih kupovali na sejmi, zlasti v Mariboru, sedaj pa so navezani samo na to, kar jim svinjereji pripeljejo na dom. Cene takih mladih rejnih svinj so sedaj izredno visoke. — Na ptujskem svinjskem sejmu so se prodajali prasi 6 do 12 tednov stari po 85 do 150 din komad, pršutarji 7.50—10 din kg žive teže, debele svinje 8.50, plemenske 7—7.25 din. — Na Gorenjskem so špeharji po 10, pršutarji po 8—9.50 din kg žive teže, 7—8 tednov stari prasi 140—250 din. — Na Dolenjskem se prodajajo špeharji po 8, pršutarji pa po 7 din kg žive teže, v Ljubljani pa so debele svinje po 9.50, suhe pa po 8 din.

Surove kože, ovčja volna

Goveje surove kože se prodajajo po 8—10 din, telečje po 11 din in svinjske po 4—8 din za 1 kg.

Razgovori z našimi naročniki

Vprašanja in odgovori

Polovična vožnja za povratek iz Nemčije. I. Horvat. Delate v Nemčiji in vprašate, ali bi mogli doseči 50% popust pri vožnji domov. — Zal tak popust ni predviden niti dosegljiv. Pač pa se more dobiti pri nakupu voznih kart od nemškega »Reisebüro« direktno do doma okrog 40% popusta. — Rabljeni fotografski aparat lahko prinesete s seboj; vzeli Vam ga na meji ne bodo in skoro gotovo Vam tudi carine ne bo treba plačati.

Kupec noče prevzeti kupljenega vina. J. K. K. Prodali ste dva sode vina. Kupec Vam je dal aro, soda zapečatili in obljubil v 14 dneh odpejlati. Sedaj se pa izgovarja, češ, da vina ne more »vzeti«. Vprašate, kaj Vam je storiti. — Kupec očitno nima upravičenega razloga za odstop od že sklenjene kupoprodajne pogodbe. Ako kupec pogodbe noče izpolniti, smete obdržati sprejeto aro. Ako se pa s tem nočete zadovoljiti, smete zahtevati: a) izpolnitev pogodbe in povračilo škode zaradi neizpolnitve ali b) izjavi, določivši kupcu primeren rok za naknadno izpolnitev, da odstopite od pogodbe. Odstop od pogodbe pa Vam ne krati pravice na povračilo škode, povzročene s tem, ker pogodba po krivdi kupca ni izpolnjena.

Občina zaukazuje razširjenje in poglobitev jarka. S. Z. Med Vašim in sosedovim zemljiščem leži mal jarek, ki je v vajini lasti, ki v mapi ni vrisan, od katerega plačujete davke, katerega sicer čistite, nočete ga pa razširiti in poglobiti, ker bi to bilo »nevarno pri delu«. Vprašate, ali ima občina pravico, odrediti Vam, kako širok in globok mora biti ta jarek? — Občina ima sicer to pravico — tudi glede jarkov, ki so zasebna last — a le v zaščito kakih interesov (da se prepreči zamočvirjenje kaknega zemljišča, omogoči

— Ovčja volna neoprana je po 24—26 din, oprana pa po 34—36 din za 1 kg.

Tržne cene v Mariboru

Na trgu v soboto, 22. oktobra, so imeli pridelki in jestvine sledeče cene: Meso: govedina 6 do 12 din goveje salo 15—16, svinjsko meso 13—15, slanina 14—15, jetra 8—10, rebra 10—12, zajec 13—17 din za kg. — Zelenjava: krompir kg 0.60—1.25 din, čebula 2—4, česen 4—7, kisló zelje 3, kisló repa 2, hren 8—9, paradižnik 4 din, zelje komad 0.50—2 din, 2—3 komade repe 1, kumarce komad 0.50—1, 8—15 komadov zelene paprike 1 din, karfiola 1—7, ohrovt 0.50—1.50, zelena 0.50—2.50, buča 0.50—2, šopek peteršilja 0.50—1, glavna solata komad 0.50—1.50, endivija komad 0.25—1 din, kup motovilca, radiča, špinaca in fižola v stročju 1 din, por komad 0.25 do 1 din, kup vrtnega korenja 0.50—1 din, 2—3 kolerabe 1 din. — Sadje: jabolka 2—6 din, hruške 5—8, suhe slive 12 din, breskve 8, grozdje 3—8, celi orehi 10, luščeni 32, kostanj 3—4 din za kg, liter 2 din, pečeni kostanj liter 6 din. — Žito: pšenica 1.75, rž 1.50, ječmen 1.25—1.50, koruza 1.50 din, oves 1 din, proso 1.25—1.50 din, ajda 1.25 din, fižol 2—3 din za 1 kg. — Mlečni izdelki: smetana 10 din kg, mleko liter 1.50 do 2 din, surovo maslo kg 24, čajno 28—32 din, dočani sir 10 din kg, jajce 0.70—1.25 din. — Perutnina: kokoš 18—25 din, par piščancev 20—50 din, gos 30—40 din, puran 30—60 din, raca 12—18 din.

Tržne cene v Ljubljani

Za primerjavo s tržnimi cenami v štajerskih mestih navajamo tudi tržne cene z ljubljanskega trga. Sadje: jabolka 2—6 din, hruške 6—12 din, češnje 4—6 din, grozdje 3—10 din, suhe hruške 6 din, kostanj 1—2 din, orehi 8 din, luščeni 24 do 28 din za 1 kg. — Mleko in mlečni izdelki: mleko 1 liter 2—2.50 din, surovo maslo 1 kg 22 do 28 din, čajno 32—36, kuhano maslo 28—30, bohinski sir 26, sirček 6, polemontalec 26, trapist 18—26 din kg, jajce 0.90—1.15 din. — Zelenjava: glavna solata 1 kg 3—4 din, endivija 3, motovilec merica 1—1.50 din, cvetača 3, zelje 0.30 do 0.50, kisló zelje 2.50—3, ohrovt 0.75—1, karfiola 3, kolerabe 1, špinaca 2.50—3, paradižniki 5—6, kumare 4, bučke 2, konopja 8—10, laneno seme 6—8, stročji fižol 3—4, luščen 3—4, čebula 2.50—3, por 1, česenj 5—8, krompir 0.75—1, repa 0.50, kisló repa 2—2.50, jurčki 12—15, lisčke 1 liter 1 din, sivek 2, korenje 1 kg 2 din, peteršilj 3, zelena paprika 4—5, zelenjava za juho 2 din.

odtok in podobno). Vsekakor Vam je prosta pravica pritožbe na okrajno načelstvo, ako menite, da odredbe občine niso utemeljene.

Skopljen bik obolel — odškodnina? Koroško. Vaš sin je gnil bika, ki ste ga uporabljali samo za vožnje, brez Vaše vednosti na premovanje, odnosno pregled. Bik je bil spoznan za nesposobnega in takoj kastriran, čeprav se je sin temu upiral. Bik je sedaj bolan, ne more delati in domnevate, da ne bo več tako dober kot je bil. Vprašate, ali ste upravičeni zahtevati odškodnino. — Zakon o pospeševanju živinoreje določa, da se morajo moške živali, ki jih oceni komisija kot nesposobne za plemo, skopiti ob državnih stroških, in sicer praviloma takoj po pregledu. Izjema velja le za mlade živali, glede katerih odredi ocenjevalni odbor, da jih je prihodnje leto zopet prignati h komisiji na pregled. — Po kastraciji se bik teden ali dva res nekam slabše počuti, potem pa se zopet popravi in lahko opravlja vsa dela in vožnje kot poprej. Ne zli se nam verjetno, da bi poslabšano stanje — ako traja že dalj časa — izviralo od kastracije. Odškodnino bi mogli zahtevati od dotičnega veterinarja in države (tožbo bi bilo vložiti v devetih mesecih zoper oba) le, ako bi dokazali veterinarju, da je kastracijo opravil nestrokovnjaško. To pa ni verjetno, odnosno bi se Vam pač težko posrečilo dokazati.

Posojilo proti nizkim obrestim. L. F. Ste brez premoženja, imate le priložnostni zaslužek, potem ženitve pa se Vam obeta stalni zaslužek in stanovanje. Potrebujete pa v navedeno svrhu tri do šest tisoč dinarjev in vprašate, kje bi jih mogli dobiti proti 3—4% obrestim in povračilu v roku treh do štirih let. — Zal nam ni znano, kdo bi Vam mogel, odnosno hotel dati posojilo pod takimi pogoji.

Jamstvo staršev za škodo, prizadejane od mladoletnih otrok. K. L. Od 17 letnega fanta ste kupili dvokolo, glede katerega se je pozneje izkazalo, da ga je fant ukradel. Morali ste kolo izročiti pravemu lastniku in trpiti 600 din škodo, kolikor ste plačali fantu. Njegov oče je drž. uslužbenec, mati pa posestnica in vprašate, ali bi lahko od njiju zahtevali povračilo škode, kajti fant nima ničesar. — Starši ne jamčijo za navedeno škodo, razen, ako bi se jim moglo dokazati kako skrivno. — Fanta lahko ovadite zaradi prevare ter se kazenskemu postopanju pridružite kot zasebni udeleženec z zneskom 600 din, odnosno kolikor Vam je fant prizadjal škode. Lahko ga pa tudi pred civilnim sodiščem tožite (na roke očeta) na plačilo odškodnine. Temeljem civilne sodbe ali odškodninskega dekreta (kaz. sodišča) lahko skozi 30 let predlagate zoper fanta izvršbo; v tem času je upanje, da bo imel kaj rubljičve imovine.

Skrajšan rok za pastorka. T. I. O. 76. Svojemu pastorku bi radi izprosili skrajšan rok vojaške službe, ker ste Vi in Vaša žena pri slabem zdravju in ne moreta delati, odnosno zaslužiti: stari ste 54 let, žena 51, posestva nimata. — V zakonu ni določeno, da veljajo skrajšani roki le za posestniške sinove. Zato poskusite s prošnjo, ki jo je nasloviti na pristojno vojaško okrožje, kolikovati z 10 din, priložiti 20 dinarski kolek in rodbinako polo (nekolkovano). Navajati morate, da je pastorek vzdrževal ali vsaj pomagal vzdrževati svojo mater, Vašo ženo, da ona (mati) sama zaradi bolezní ni sposobna za delo, odnosno za zaslužek, da ste tudi Vi bolan in za delo nesposoben. Ako bo vojaški zdravnik ugotovil, da je mati in da ste tudi Vi za delo nesposobni in ako bo občina potrdila, da je sin res vzdrževal svojo mater, smete upati, da mu skrajšajo rok.

Prenos rabljenega dvokolesa in gramofona čez mejo. J. H. V inozemstvu, kjer delate, ste si kupili že rabljeno dvokolo in dobili podarjen star gramofon. Vprašate, ali boste lahko ta predmeta prinesli s seboj čez mejo, ne da bi Vam bilo treba plačati carino. — Ne obstoje točni predpisi o tem, koliko časa mora biti naš državlján v inozemstvu, da sme ob povratku prinesiti s seboj rabljene, carini podvržene predmete, brez plačila carine. Kolikor smo informirani, naši carinski organi sezonskim delavcem ne delajo sitnosti in ne zahtevajo plačila carine. — Našim naročnikom odgovorjamo brezplačno.

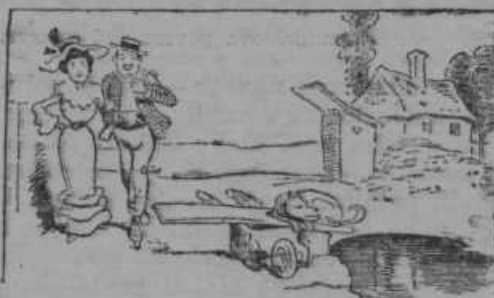
Stroški pravde, izgubljene zaradi manjkajočih pooblastil. J. K. Pri zapuščinski razpravi ste se zavezali izterjati dedščino za vseh pet dedičev. Ko dolžnik dedščin ni hotel plačati, ste stvar predali odvjetniku v izterjavo. Odvjetnik je vložil tožbo, jo je pa zgubil, ker si ni oskrbel pooblastila od vseh dedičev, marveč le od Vas; tudi priziv je bil zavrnjen. Odvjetnik je izjavil, da bo že sam trpel stroške. Toženi dolžnik je pa tudi najel odvjetnika in le-ta zahteva od Vas plačilo pravnih stroškov. Vprašate, ali jih morate res Vi trpeti. — Ako ste svojemu odvjetniku ves de-

janski stan pravilno popisali in on ni v tožbi navedel, da ste Vi upravičeni izterjati dedna deleža vseh peterih dedičev, odnosno je tožil na plačilo vseh dednih deležev, ne da bi si oskrbel pravna pooblastila vseh dedičev, Vam je odgovoren za vso škodo; ne sme Vam zaračunati nikakih stroškov in mora Vam povrniti tiste stroške nasprotnikovega odvjetnika, kojih plačilo Vam je bilo naloženo v izgubljeni pravdi. Vi morate navedene stroške vsekakor plačati nasprotnikovega odvjetniku, ker bi zoper Vas sicer lahko predlagal izvršbo. Ako Vam jih Vaš odvjetnik ne bo zlopega vrnil, ga boste morali pač težiti na povračilo.

Pritegnitev očima k plačilu stroškov izbrisu hipoteke. A. Z. Ob sklenitvi izročilne pogodbe se je mati-izročiteljica zavezala plačati stroške svojčasnega izbrisu zastavne pravice, ki je bila vključena na izročnem posestvu v zavarovanje od Vas delno prevzetega dolga. Sedaj ste izbris dosegli potom odvjetnika, katerega ste sami najeli, zaradi česar ste bili obsojeni na plačilo njegovih stroškov in nagrade. Vprašate, ali bi se dalo očima pritegniti k plačilu navedenih stroškov izbrisu, češ, ker je on pritegnil mater, da je dovolila vključbo tam, kjer je bila sama posestnica. — Navedeni razlog nam ni povsem razumljiv. Vsekakor pa v opisanem dejanskem stanju ni najti razloga, iz katerega bi se dalo očima prisiliti k plačilu zbrisnih stroškov, katere je prevzela le mati, bivša lastnica izročnega posestva. Morali se boste pač držati le matere, mati pa naj sama skuša dobiti od očima (svoje-ga moža) potrebni denar.

Spor glede plačila prevzetega, zaščitenega dolga. A. Z. Ko ste 2. aprila 1936 prodali del svojega posestva, se je kupec zavezal plačati 3000 din Vašega dolga pri posojilnici in se je ta znesek vračunal, odnosno odštel od kupnine. Ker Vam pritiče zaščita kot kmetu, Vam je bil dolg znižan in razdeljen na 12 anuitet. PAB terja za plačilo Vas. Kupec bi rad pod Vašim imenom plačal anuitete, Vi pa bi radi od njega izterjali 3000 din in anuitete sami plačali. — Ker je bila uredba o likvidaciji kmetijskih dolgov izdana v prid knetom-dolžnikom in se je 3000 din odštel od kupnine, pride znižanje dolga v prid Vam in ne kupcu-prevzemniku. Od kupca sicer niste upravičeni zahtevati takojšnjega plačila 3000 din, pač pa smete zahtevati tisti znesek, za katerega je bila glavica in eventualne obresti znižane. Anuitete pa naj plačuje kupec-prevzemnik kar neposredno (z Vašimi položnicami) PAB. — Opozorite kupca, da ako bi PAB zvedela, da je on prevzel plačilo omenjenih 3000 din že 2. aprila 1936, lahko banka doseže odvzem zaščite za ta znesek in bi moral potem kupec kot prevzemnik plačati takoj ves dolg brez znižbe in brez dobrote obrokov. Seveda pa bi v tem primeru tudi Vi ničesar ne dobili. Zaradi tega je pameten sporazum med vama za oba koristen. Spomnita se na pregovor: Kjer se tepeta dva, tretji dobiček ima.

Kdor drugemu jamo koplje...

Gizdalin opazi na sprehodu »lepo priliko« in da

bi razvedril spremljevalko si privoščil neumno

šalo. Skoči na desko in pes je v velikem loku

padel v umazano mlako. Toda pes se je hitro

izkobil iz umazane kopeli in se po pasji navadi dobro otresel. Gospodična se je zbalna za svojo lepo obleko, skočila je v stran, pri tem pa zadela ob

gospodiča, ki je zaradi zapreke štrbunkni! v »diščo« kopel. — Ali vidite psa, kako zadovoljno gleda onega, ki je njemu kopal jamo...

Našim malčkom

Matjažek

42

Junaškega Slovenca povest v slikah

Prispeli so v samotno vas. Nihče se ni zmenil zanje. Ljudje so bili vajeni postopcev in beračev vseh vrst.

Pred vrati neke hiše pa je sedel bradat možakar v težkem romarskem plašču. Da, na prvi pogled so videli, da je romar iz daljnih dežel, ki se vrača iz Rima.

(Dalje prihodnjič)